

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τὴν Παρασκευὴν, 6^η / 19^η Αὐγούστου 2022, ἐωρτάσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἡ Δεσποτικὴ ἐορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου. Κατὰ τὴν ἐορτὴν αὐτὴν ἡ Ἐκκλησία ἀναμνησκέται ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός πρὸ τοῦ πάθους Του παρέλαβε τρεῖς ἀπὸ τοὺς προκρίτους μαθητάς, Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ καὶ ἐκεῖ ἐνώπιον αὐτῶν μετεμορφώθη.

Ἐκεῖ ὑπέκρυψεν ὀλίγον τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν Του καὶ ἀπεκάλυψεν εἰς τοὺς μαθητάς τὴν θεϊαν Του φύσιν ἐν τῇ λαμπρότητι αὐτῆς, τῇ λαμπούσῃ ὑπὲρ ἥλιον καὶ ἐν τοῖς ἱματίοις Αὐτοῦ οὖσιν λευκοῖς ὡς χιῶν καὶ ὤφθη μετὰ τῶν προφητῶν Μωϋσέως καὶ Ἡλιοῦ συλλαλῶν αὐτοῖς περὶ τοῦ πάθους Αὐτοῦ, τοῦ μέλλοντος συμβαίνειν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ ἐπεσκίασεν αὐτοὺς νεφέλη φωτεινὴ καὶ ἐν τούτοις ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Πατρὸς «Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠυδόκησα, Αὐτοῦ ἀκούετε» καὶ ὁ Πέτρος ἐζήτησε παρ' Αὐτοῦ νὰ ποιήσουν τρεῖς σκηνάς διὰ νὰ μείνουν ἐκεῖ, (Ματθ. 17, 1-5). Τό ὄραμα τοῦτο ἀπεκάλυψεν ὁ Κύριος, φανερῶν τὴν δόξαν τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ, διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς μαθητάς Του κατὰ τὴν ὥραν τοῦ πάθους καὶ διὰ νὰ δείξῃ τὸ πρὸ τῆς πτώσεως πρωτόκτιστον κάλλος τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἀπολεσθέν καὶ δυνάμενον νὰ ἐπαναποκτηθῇ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐν Αὐτῷ. Μετὰ τοῦτο παρέλαβεν ὁ Κύριος τοὺς μαθητάς Αὐτοῦ καὶ κατέβησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους.

Τό γεγονός τοῦτο ἐωρτάσθη εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ διὰ νυκτερινῆς ὑπαιθρίου θείας Λειτουργίας, προεξάρχοντος τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου, συλλειτουργούντων Αὐτῷ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἑσθονίας τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας κ. Σεργίου, τοῦ Ἀρχιμανδρίτου π. Παρθενίου, τοῦ Ἀρχιμανδρίτου π. Ἀλεξάνδρου τῆς Ρωσικῆς Ἀποστολῆς εἰς Ἱεροσόλυμα, πολλῶν παρεπιδημούντων Ἱερέων τῶν Πατριαρχείων Μόσχας καὶ Ρουμανίας, πολλῶν Πρεσβυτέρων Ἱερέων τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, τοῦ Ἀρχιδιακόνου π. Μάρκου καὶ τοῦ Ἱεροδιακόνου π. Εὐλογίου, ψάλλοντος τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἀκκρῆς Ἀρχιμανδρίτου π. Φιλοθέου καὶ τῆς χορωδίας συσταθείσης ὑπ' αὐτοῦ καὶ μετέχοντος ἀθρόου πιστοῦ λαοῦ.

Πρὸ τοῦ Κοινωνικοῦ τῆς θείας Λειτουργίας ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ὁ Μακαριώτατος ὡς ἔπεται:

«Θεὸς ὅλος ὑπάρχων, ὅλος βροτός γέγονας, ὅλη τῇ θεότητι μίξας, τὴν ἀνθρωπότητα, ἐν ὑποστάσει σου, ἦν ἐν δυσὶ ταῖς οὐσίαις Μωσῆς Ἡλίας τε, εἶδον ἐν ὄρει Θαβώρ», ἀναφωνεῖ ὁ ὑμνωδὸς ἅγιος Ἰωάννης Δαμασκηνός».

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ καὶ προσκυνηταί,

Σήμερον ἡ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία περιχαρῶς ἐορτάζει τὴν ἀνάμνησιν τῆς θείας Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διό καὶ ἡμεῖς κληρὸς τε καὶ λαὸς ἀνήλθομεν ἐν τῷ Ἱερῷ τούτῳ τόπῳ, τῷ θαβωρεῖῳ

δηλονότι ὅρει, ἵνα μετά τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων βοήσωμεν: «ὁ τῶν πατέρων θεός εὐλογητός εἶ».

«Ὡς μέγα καί φοβερον, ὥραθη θέαμα σήμερον! ἐξ οὐρανοῦ αἰσθητός, ἐκ γῆς δέ ἀσύγκριτος, ἐξήστραψεν ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, νοητός ἐπὶ τοῦ ὅρους θαβώρ», ὑμνολογεῖ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Δαμασκηνός, θαυμάζων τό γεγονός τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ. Ὅντως «τά ἀνήκουστα ἠκούσθη· ὁ ἀπάτωρ γάρ Υἱός ἐκ τῆς Παρθένου τῇ πατρῷα φωνῇ, ἐνδόξως μαρτυρεῖται, οἷα θεός καί ἄνθρωπος, ὁ αὐτός εἰς τούς αἰῶνας».

Ἐπειδὴ πολλάκις ὁ Χριστός ὠμίλησεν εἰς τούς μαθητάς Αὐτοῦ περί τοῦ σταυρικοῦ Αὐτοῦ πάθους καί τοῦ θανάτου Αὐτοῦ ὡς καί τῆς τριημέρου ταφῆς καί τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως, ἀλλὰ καί τοῦ μαρτυρικοῦ τέλους τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ· καί βουλόμενος ἵνα πληροφορήσῃ καί δείξῃ τί ἀκριβῶς εἶναι ἡ μέλλουσα δόξα Αὐτοῦ τοῦ ὄντος «ἀγαπητοῦ Υἱοῦ τοῦ θεοῦ Πατρός», (Πρβλ. Ματθ. 17,5), παρέλαβε «τόν Πέτρον καί Ἰάκωβον καί Ἰωάννην τόν ἀδελφόν αὐτοῦ καί ἀναφέρει αὐτούς εἰς ὄρος ὑψηλόν κατ' ἰδίαν· καί μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καί ἔλαμψε τό πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τά δέ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκά ὡς τό φῶς· καί ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καί Ἡλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες... ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καί ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε», (Ματθ. 17, 1-6).

Ἑρμηνεύων τούς εὐαγγελικούς τούτους λόγους ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει: «Πεπράχθαι δέ φαμέν τήν Μεταμόρφωσιν Αὐτοῦ οὐχί δήπου τό σχῆμα τό ἀνθρώπινον ἀποβαλόντος τοῦ σώματος, ἀλλὰ δόξης τινός φωτοειδοῦς περιστελλούσης αὐτό καί τόν ἀτιμότατον τῆς σαρκός χαρακτῆρα μεταχρωννύσης ὥσπερ εἰς ὄψιν εὐκλεεστέραν, κατὰ τό «σπεύρεται ἐν ἀτιμίᾳ ἐγείρεται ἐν δόξῃ» (Α΄ Κορ. 15, 43) παρὰ τοῦ θείου Παύλου εἰρημένον. Νῦν μέν γάρ αὐτό σὰρξ ἐστὶ γυμνή, οὐ δόξῃ κατακεχρωσμένη, οὐ λαμπρότητι φυσικῇ κατηγλαϊσμένη, ψιλὴν δέ καί μόνην τήν ἐκ φύσεως ἀδοξίαν τε ὁμοῦ καί ἀσθένειαν ἔχουσα. Κατὰ δέ τόν τῆς ἀναστάσεως καιρόν ἐξαλλαγὴ τις ἔσται θεοπρεπῆς καί δόξης οὐ σχήματος μεταβολή. Θείας γάρ δόξης ἐπιβλήμασι περιστράψει λοιπόν. Ἐκλάμπουσι γάρ οἱ δίκαιοι καθάπερ ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρός αὐτῶν».

[Καί ἀπλούστερον· Λέγομεν δέ ὅτι ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ ἐγένετο χωρὶς βεβαίως νὰ ἀποβάλλῃ τό ἀνθρώπινον σχῆμα τοῦ σώματος, ἀλλὰ διὰ τῆς περιβολῆς κάποιας φωτοειδοῦς δόξης, ἡ ὁποία μετέβαλε τό χρῶμα τοῦ ἀναξίου τιμῆς χαρακτῆρος τῆς σαρκός εἰς ἐνδοξοτέραν ὄψιν [= ἐμφάνισιν], ὅπως ἀκριβῶς λέγει ὁ θεῖος Παῦλος: «σπεύρεται τό σῶμα ἐν ἀτιμίᾳ καί ἐγείρεται ἐν δόξῃ», (Α΄ Κορ. 15, 43). Ἐπομένως λοιπόν, αὐτό τό σῶμα εἶναι γυμνή σάρκα μὴ χρωματισθεῖσα ἐντελῶς μέ δόξα οὔτε μέ φυσικὴ λαμπρότητα, ἀλλ' ἔχουσα ψιλὴν=[ἀπλὴν] καί μόνην τήν ἐκ φύσεως ἀδοξίαν [= ἄνευ θείας δόξης] μαζί μέ τήν ἀσθένειαν. Κατὰ δέ τόν καιρόν τῆς Ἀναστάσεως θά ὑπάρξῃ κάποια πλήρης θεοπρεπῆς ἀλλαγὴ δόξης καί οὐχί μεταβολὴ σχήματος. Διότι τότε λοιπόν θά περιστράψῃ μέ τούς μανδύας τῆς θείας δόξης: «ἐκλάμπουσιν γάρ οἱ δίκαιοι καθάπερ ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρός αὐτῶν», (Ματθ. 13,43).

Ἀξιοσημεῖωτον τῆς σημερινῆς ἑορτῆς εἶναι τό γεγονός ὅτι «ὁ ὢν, σήμερον ἐπ' ὄρος θαβώρ, μεταμορφωθείς ἐπὶ τῶν μαθητῶν, ἔδειξε τό ἀρχέτυπον κάλλος τῆς εἰκόνης, ἐν ἑαυτῷ τήν ἀνθρωπίνην ἀναλαβὼν οὐσίαν», κατὰ τόν ὑμνωδόν. Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Χριστός ἀπεκάλυψε ἀμυδρῶς εἰς τούς μαθητάς αὐτοῦ τό ἄρρητον μεγαλεῖον τῆς θεότητος Αὐτοῦ, τοὔτέστιν τό ἄκτιστον φῶς ὡς ἱστοροῦν

οἱ Εὐαγγελισταί: «καί μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καί ἔλαμψε τό πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τά δέ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκά ὡς τό φῶς», (Ματθ. 17,2).

Ἑρμηνεύων τούς εὐαγγελικούς τούτους λόγους ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός λέγει: «Αὐτός γάρ ὁ Χριστός ἐστί τό φῶς τό ἀληθινόν, τό ἐξ ἀληθινοῦ καί αὐτοῦ φωτός αἰδίως γεννώμενον, ὁ ἐκ Πατρός ἐνυπόστατος Λόγος, τό τῆς δόξης ἀπαύγασμα, ὁ φυσικός χαρακτήρ τῆς τοῦ Θεοῦ καί Πατρός ὑποστάσεως» (Πρβλ. Ἑβρ. 1,3)· τούτου τό πρόσωπον ἔλαμψεν». Ἐξηγῶν δέ τόν τρόπον τῆς ἐλλάμψεως τοῦ Θεοῦ καί ἀκτίστου φωτός ἐκ τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ, ἀναφέρει ὡς παράδειγμα τό φῶς τοῦ ἡλίου λέγων: «Ἀμήχανον δέ ἀπαράληπτως ἐν τῇ κτίσει τό ἄκτιστον εἰκονίζεσθαι· ἀλλ' ὥσπερ ὁ ἥλιος εἷς μὲν ἐστίν, ἔχει δέ οὐσίας δύο, τοῦ τε φωτός ὃ γεγένηται πρότερον, καί τοῦ τῇ κτίσει ἐφυστερίζοντος σώματος, δι' ὅλου δέ τοῦ σώματος τό φῶς ἀδιαιρέτως ἥνεται, καί τοῦ σώματος ἐφ' ἑαυτοῦ μένοντος τό φῶς πάσης τῆς γῆς ἐφαπλοῦται τοῖς πέρασιν, οὕτω καί ὁ Χριστός, φῶς ἐκ φωτός ἀναρχόν ὢν καί ἀπρόσιτον, ἐν χρονικῷ καί κτιστῷ γενόμενος σῶματι, εἷς ἐστίν ἥλιος δικαιοσύνης, εἷς Χριστός, ἐν δύο ἀδιαιρέτως ταῖς φύσεσι γνωριζόμενος».

[Καί ἀπλούστερον· ὅτι εἶναι ἀδύνατον νά εἰκονισθῇ τό ἄκτιστον μέσα εἰς τήν κτίσιν χωρίς νά μειωθῇ. Ἀλλ' ὅπως ἀκριβῶς ὁ ἥλιος εἶναι ἕνας, ἔχει ὅμως δύο οὐσίες, τήν οὐσίαν τοῦ φωτός πού ἔχει γίνει προηγουμένως καί τήν οὐσίαν τοῦ σώματος πού κτίσθηκε μεταγενέστερα, καί τό φῶς ἐνώθηκε ἀδιαίρετα μέ ὅλο τό σῶμα καί ἐν ᾧ τό σῶμα προσδιορισμένο ἀπό τόν χρόνο καί κτιστό, εἶναι ἕνας ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ἕνας Χριστός, πού τόν γνωρίζουμε μέ δύο φύσεις ἀδιαίρετες].

«Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινή ἐπεσκίασεν αὐτούς» (Ματθ. 17,5). Ἑρμηνεύων τόν εὐαγγελικόν τοῦτον λόγον, ὁ μύστης τῆς θείας ἐλλάμψεως καί τοῦ ἀκτίστου φωτός Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς λέγει: «Ἀλλά τίς αὐτή ἡ νεφέλη καί πῶς, φωτεινή οὖσα, ἐπεσκίασεν αὐτούς; Μή αὐτή τό ἀπρόσιτον ἐστί φῶς, ἐν ᾧ Θεός κατοικεῖ καί ὁ φῶς ἀναβάλλεται ὡς ἱμάτιον; ... φησί... «ἔθετο σκότος ἀποκρυφῆν αὐτοῦ, κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνή αὐτοῦ», (Ψαλμ. 17,12). Καίτοι, καθ' ὃ φησὶν ὁ Ἀπόστολος, «μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον» (Α' Τιμ. 6,16), ὥστε τό αὐτό καί φῶς ἐστίν ἐνταυθοῖ καί σκότος, δι' ὑπερέχουσιν φανότητα ἐπισκιάζον». [Καί ἀπλούστερον· Ἀλλά ποία εἶναι αὐτή ἡ νεφέλη καί πῶς, ἐν ᾧ ἦταν φωτεινή τούς ἐπεσκίασε; Μήπως εἶναι τό ἀπρόσιτον φῶς, εἰς τό ὁποῖον κατοικεῖ ὁ Θεός, τό φῶς πού ἐνδύεται σάν ἱμάτιο; Διότι λέγει... «κατέστησε τό σκότος περικάλυμμά του σάν σκηνή κυκλική» (Ψαλμ. 17,12). Καί ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος «εἶναι ὁ μόνος πού ἔχει ἀθανασία καί κατοικεῖ εἰς φῶς ἀπρόσιτον» (Α' Τιμ. 6,16), ὥστε ἐδῶ τό ἴδιο τό πρᾶγμα εἶναι καί φῶς καί σκότος, πού ἀπό ὑπερβολική λαμπρότητα ἐπισκιάζει».

Αὐτῆς ταύτης τῆς θείας φωτιστικῆς δυνάμεως τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀπροσίτου καί ἀκτίστου φωτός τῆς τρισηλίου θεότητος, ἐγένοντο κοινωνοί καί θεωροί ὅχι μόνον οἱ ἐν τῷ ὄρει θαβῶρ παρευρεθέντες Προφῆται καί Ἀπόστολοι, ἀλλ' ἅπαντες οἱ δίκαιοι καί ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Δεηθῶμεν καί ἡμεῖς, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, τοῦ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ Μεταμορφωθέντος Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ἵνα σημειωθῇ ἐφ' ἡμᾶς τό φῶς τοῦ προσώπου Αὐτοῦ καί ἀξιωθῶμεν τῆς θεωρίας τῆς ἀπροσίτου δόξης Αὐτοῦ.

Μετά δέ τοῦ ὕμνωδοῦ εἵπωμεν: «Φῶς ἀναλλοίωτον Λόγε, φωτός Πατρός ἀγεννήτου,

έν τῷ φανέντι φωτί σου, σήμερον έν θαβωρίῳ, φῶς εἶδομεν τόν Πατέρα, φῶς καί τό Πνεῦμα, φωταγωγοῦν πᾶσαν κτίσιν». Ἀμήν. Ἔτη πολλά».

Ὡσαύτως ἐτελέσθη πρωϊνή θεία Λειτουργία ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναζαρέτ κ. Κυριακοῦ εἰς τόν ἱερόν Ναόν τοῦτον, ἀγιογραφηθέντα ἐξ ὁλοκλήρου ὑπό τοῦ ρέκτου ἡγουμένου Ἀρχιμανδρίτου π. Ἰλαρίωνος, τήν δέ μεσημβρίαν παρετέθη ἑόρτιος τράπεζα.

Τό γεγονός αὐτό ἐωρτάσθη ὡσαύτως εἰς τήν Ἱεράν Μονήν Μεταμορφώσεως έν Ραμάλλα, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Πέλλης κ. Φιλουμένου, τῇ φιλοξενίᾳ τοῦ δραστηρίου ἡγουμένου Ἀρχιμανδρίτου π. Γαλακτίωνος καί ἀθρόα συμμετοχῇ πιστοῦ λαοῦ προσευχομένου έν κατανύξει πολλῇ.

Ἐπίσης ἐωρτάσθη καί εἰς τό Θεομητορικόν Μνῆμα έν Γεθσημανῇ, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας κ. Θεοδοσίου τῇ φιλοξενίᾳ τοῦ ἡγουμένου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ καί μετέχοντος ἱκανοῦ ἐκκλησιάσματος ἐκ μοναχῶν, μοναζουσῶν, προσκυνητῶν καί Ἀραβοφώνων πιστῶν.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας